

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **H. K.**, zast. Mgr. Jakubem Hajdučkem, advokátem, se sídlem Sluneční náměstí 2588/14, Praha 5, proti žalovanému: **Finanční úřad pro Plzeňský kraj**, se sídlem Hálkova 14, Plzeň, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 1. 2019, č. j. 30 A 18/2018 - 75,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Rozsudkem ze dne 27. 4. 2018, č. j. 30 A 18/2018 - 33, Krajský soud v Plzni zamítl žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, kterého se měl žalovaný podle žalobkyně dopustit tím, že ji ode dne 15. 1. 2018 evidoval coby nespolehlivou plátkyni. V odůvodnění soud připomněl, že rozsudkem ze dne 13. 12. 2017, č. j. 30 Af 63/2016 - 48, zrušil rozhodnutí ze dne 7. 10. 2016, č. j. 43942/16/5300-22443-702189, kterým Odvolací finanční ředitelství zamítlo odvolání a potvrdilo rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2016, č. j. 1840979/15/2308-50522-402351. Naposledy uvedeným rozhodnutím žalovaný označil žalobkyni jako nespolehlivou plátkyni podle § 106a odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Rozsudek krajského soudu ve věci sp. zn. 30 Af 63/2016 nabyl právní moci dne 15. 1. 2018 a dne 14. 2. 2018 byl z registru plátců daně z přidané hodnoty, dostupném na internetových stránkách finanční správy, odstraněn údaj o žalobkyni jako nespolehlivé plátkyni daně z přidané hodnoty. Krajský soud připomněl obsah § 106a odst. 1, 2 zákona o dani z přidané hodnoty i § 106ab odst. 4 téhož zákona a přisvědčil žalobkyni,

že zrušením rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství se věc vrátila do stadia řízení; doplnil však, že z pohledu nástupu odkladného účinku je třeba rozlišovat situaci po podání odvolání a po zrušení rozhodnutí o odvolání. Ve druhém ze zmíněných případů již totiž došlo ke zveřejnění informace o nespolehlivém plátcí a navrácení registru plátců daně z přidané hodnoty do původního stavu vyžaduje nezbytný čas a prostor. Krajský soud připomněl § 7 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, § 6 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, další základní zásady činnosti správních orgánů, § 71 odst. 1 a 3 správního řádu a uzavřel, že žalovaný postupoval tak, aby k úpravě informací v registru plátců daně z přidané hodnoty došlo v přiměřené lhůtě.

[2] Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 5. 10. 2018, č. j. 4 Afs 190/2018 - 26, ke kasační stížnosti žalobkyně zrušil rozsudek krajského soudu ze dne 27. 4. 2018, č. j. 30 A 18/2018 - 33, a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění zrušujícího rozsudku Nejvyšší správní soud vysvětlil, že rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2016, č. j. 1840979/15/2308-50522-402351, bylo způsobilým podkladem pro zveřejnění informace o nespolehlivosti žalobkyně coby plátkyně daně z přidané hodnoty jen po dobu, kdy bylo v právní moci, tj. ode dne 10. 10. 2016 do dne 15. 1. 2018. Nejvyšší správní soud tak nepřisvědčil tvrzení krajského soudu, že je třeba rozlišovat mezi nástupem odkladného účinku prvoinstančního rozhodnutí po podání odvolání a po zrušení rozhodnutí o odvolání, protože takové rozlišování nemá žádnou oporu v zákoně. Ode dne 15. 1. 2018 byla žalovaná povinna činit vše potřebné k odstranění informace o nespolehlivosti žalobkyně coby plátkyně daně z přidané hodnoty z registru plátců této daně, a to tak, aby tento úkol dokončila podle § 7 odst. 1 daňového řádu bez zbytečných průtahů. Ze skutečnosti, že se znění § 7 odst. 1 daňového řádu podobá § 6 odst. 1 správního řádu, nevyplývá, že žalovaná měla k odstranění informace o nespolehlivosti žalobkyně coby plátkyně daně z přidané hodnoty z registru plátců této daně lhůtu až 30 dnů podle § 71 odst. 1 správního řádu. Na první pohled je zjevné, že odstraňování informace o nespolehlivosti žalobkyně coby plátkyně daně z přidané hodnoty z registru plátců této daně po dobu téměř jednoho měsíce trvalo příliš dlouho. Vzhledem k závažnosti potenciálních dopadů zveřejnění předmětného údaje nelze tak dlouhou dobu ospravedlnit tím, že úkony žalovaného coby orgánu státní správy podléhají vnitřním schvalovacím procesům. Ostatně, efektivní nastavení těchto procesů je věcí žalovaného. Vzhledem ke všem uvedeným závěrům Nejvyšší správní soud nepřisvědčil krajskému soudu, že žalovaná postupovala v přiměřené lhůtě a bez zbytečných průtahů.

[3] Krajský soud v Plzni v dalším řízení rozsudkem ze dne 16. 1. 2019, č. j. 30 A 18/2018 - 75, zamítl žalobu v části, v níž se žalobkyně domáhala, aby určil, že její evidence, coby nespolehlivé plátkyně daně z přidané hodnoty podle § 106a odst. 1 zákona o dani z přidané hodnoty, ode dne 15. 1. 2018 do dne 22. 1. 2018 byla nezákonná (výrok I.), určil, že evidence žalobkyně, coby nespolehlivé plátkyně daně z přidané hodnoty podle § 106a odst. 1 zákona o dani z přidané hodnoty ode dne 23. 1. 2018 do dne 14. 2. 2018 byla nezákonná (výrok II.) a uložil žalovanému, aby žalobkyni zaplatil náklady řízení (výrok III.). V odůvodnění rozsudku soud poukázal na § 160 odst. 1 věty první v části před středníkem zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, a uvedl, že obecně platí, že by mělo být plněno ve lhůtě do tří dnů. Toto obecné východisko však krajský soud korigoval s ohledem na skutečnost, že v řízení, ve kterém bylo zrušeno rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství ze dne 7. 10. 2016, č. j. 43942/16/5300-22443-702189,

pokračování

nebyl účastníkem řízení správní orgán, který je nyní žalovaný a který měl zajistit odstranění informace o nespolehlivosti žalobkyně z veřejné evidence. Krajský soud tedy přihlédl i k době, za kterou se informace o zrušení rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství mohla dostat žalovanému. Vzhledem k tomu, že žalovaný nikterak neosvětlil, kolik času potřebuje k odstranění informace z veřejné evidence, krajský soud dovodil, že mu k tomuto úkonu lze poskytnout lhůtu v délce nejvýše sedmi dnů, aby bylo možné uvažovat, že tak učinil bez zbytečného odkladu. Do konce této sedmidenní lhůty, tj. do dne 22. 1. 2018, se proto žalovaný nedopustil nezákonného zásahu, když žalobkyni evidoval coby nespolehlivou plátkyni. Ode dne 23. 1. 2018 až do dne 14. 2. 2018 se však tohoto nezákonného zásahu dopustil. K odůvodnění výroku o nákladech řízení krajský soud připomněl, že časové období, ve kterém se žalobkyně domáhala určení nezákonnosti zásahu a vůči němuž posuzoval důvodnost žaloby, čítalo 31 dnů, přičemž ve vztahu k prvním osmi dnům žalobu zamítl a ve vztahu ke zbylým 23 dnům žalobě vyhověl. Žalobkyně uspěla ze 74,2 %, zatímco žalovaný jen z 25,8 %, a žalobkyni proto náleží náhrada nákladů řízení v rozsahu 48,4 %.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Proti naposledy uvedenému rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). V ní namítla, že se krajský soud neřídil právním názorem Nejvyššího správního soudu, neboť dospěl k závěru, že žalovanému bylo možné tolerovat sedmidenní lhůtu k odstranění informace o nespolehlivosti stěžovatelky coby plátkyně daně z přidané hodnoty, přičemž úplně ignoroval, že se ve věci 30 Af 63/2016 konalo ústní jednání, na kterém byl vyhlášen rozsudek a žalovaný tak měl ve skutečnosti na nastavení svých schvalovacích procesů více než měsíc a měl být připraven opravit údaje v evidenci ihned dne 15. 1. 2018. Nadto, krajský soud dle stěžovatelky překročil své kompetence, když na základě nepřipustné analogie s § 160 občanského soudního řádu připustil odklad právních účinků rozsudku vydaného ve věci sp. zn. 30 Af 63/2016. Zmíněná analogie není přípustná, neboť směřuje k aplikaci veřejného práva hmotného v neprospěch jednotlivce. Stěžovatelka připomněla zásadu enumerativnosti veřejnoprávních pretenzí a shrnula, že krajský soud svým excesivním výkladem zaplnil toliko domnělou mezeru v právu, aby správnímu orgánu zajistil určitý časový prostor pro úpravu veřejné evidence, ačkoliv zákon žádný časový prostor správnímu orgánu neposkytuje. Stěžovatelka konečně namítla, že krajský soud nesprávně určil výši nákladů řízení, neboť přitom ignoroval usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 - 47, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2012, č. j. 5 Afs 77/2011 - 351. Vzhledem ke všem uvedeným námitkám stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zopakoval, že úprava údajů v registru plátců daně z přidané hodnoty je administrativně náročná, přičemž ve věci sp. zn. 30 Af 63/2016 stálo na straně žalovaného Odvolací finanční ředitelství, které k takové úpravě údajů nemá oprávnění. Skutečnost, že Odvolací finanční ředitelství vědělo o výsledku řízení již z ústního jednání, tedy úpravu údajů nemohla urychlit. Žalovaný přisvědčil krajskému soudu, že při zohlednění specifických okolností posuzované věci bylo namístě aplikovat § 160 odst. 1 občanského soudního řádu. K námitkám proti rozhodnutí

krajského soudu o výši nákladů řízení žalovaný uvedl, že v registru plátců daně z přidané hodnoty sjednal nápravu již ke dni 14. 2. 2018 a nemůže za to, že v důsledku trvající obrany stěžovatelce rostou náklady na právní zastoupení. V posuzované věci tak podle žalovaného nastaly důvody zvláštního zřetele hodné, na jejichž základě mohl krajský soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. odeprít stěžovatelce náhradu nákladů řízení. Stěžovatelkou označený rozsudek Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 5 Afs 77/2011 podle žalovaného na nyní posuzovanou věc nedopadá a skutečnost, že žalovanému není přiznávána náhrada nákladů řízení, neznamená, že mu žádné náklady nevznikají. S ohledem na uvedenou argumentaci žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení kasační stížnosti

[6] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. V kasační stížnosti stěžovatelka označila důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[7] Podle tohoto ustanovení *„[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“* Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní předpis, popř. je sice aplikován správný právní předpis, ale tento je nesprávně vyložen.

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Nejvyšší správní soud v první řadě zdůrazňuje, že krajský soud nerozhodl v rozporu s právním názorem, kterým byl vázán ve zrušujícím rozsudku ze dne 5. 10. 2018, č. j. 4 Afs 190/2018 - 26. Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku vysvětlil, že žalovaný byl povinen činit vše potřebné k odstranění informace o nespolehlivosti stěžovatelky coby plátkyně daně z přidané hodnoty z registru plátců této daně až ode dne 15. 1. 2018, tedy od právní moci zrušujícího rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 13. 12. 2017, č. j. 30 Af 63/2016 - 48. Dříve by k takovému postupu orgány finanční správy neměly žádný závazný podklad. Nejvyšší správní soud rovněž konstatoval, že žalovaný měl od uvedeného data postupovat tak, aby opravu údajů o stěžovatelce v registru plátců daně z přidané hodnoty dokončil podle § 7 odst. 1 daňového řádu bez zbytečných průtahů, přičemž ponechal na krajském soudu, aby v dalším řízení v kontextu okolností projednávané věci posoudil, od jakého okamžiku již žalovaný jednal se zbytečnými průtahy. Krajský soud dle Nejvyššího správního soudu v posuzované věci nepoužil nepřípustnou analogii § 160 odst. 1 občanského soudního řádu, avšak vyložil § 7 odst. 1 daňového řádu s ohledem na to, jaké lhůty k plnění stanoví zákonodárce v jiném procesním předpisu. Ostatně, o toliko inspirativním vlivu § 160 odst. 1 občanského soudního řádu svědčí i skutečnost, že předmětné ustanovení neobsahuje sedmidenní lhůtu k plnění, kterou nakonec aplikoval krajský soud. K námitce, že zákon žalovanému v posuzované věci neposkytoval žádný časový prostor pro úpravu údajů v registru plátců daně z přidané hodnoty, Nejvyšší správní soud uvádí, že evidence stěžovatelky coby

pokračování

nespolehlivé plátkyně v tomto registru sice ztratila zákonný podklad právní mocí zrušujícího rozsudku krajského soudu ze dne 13. 12. 2017, č. j. 30 Af 63/2016 - 48, to však samo o sobě nebylo nezákonným zásahem žalovaného, avšak podnětem, na jehož základě byl žalovaný povinen konat, respektive odstranit nepravdivý údaj o stěžovatelce. Přetrvávající evidence stěžovatelky coby nespolehlivé plátkyně totiž nebyla vyvolána svévolně, ale na základě zákonem stanovených postupů. Až když žalovaný nekonal, respektive nekonal v souladu s § 7 odst. 1 daňového řádu bez zbytečného odkladu, bylo možné označit jeho zásah spočívající v přetrvávající pasivitě za nezákonný.

[10] Vzhledem ke všem uvedeným závěrům Nejvyšší správní soud nepřisvědčil názoru, že by žalovaný jednal v rozporu se zákonem, když údaj o nespolehlivosti stěžovatelky coby plátkyně daně z přidané hodnoty neodstranil z registru plátců této daně ihned dne 15. 1. 2018. Krajskému soudu lze přisvědčit, že sedmidenní lhůta pro splnění tohoto úkolu orgány finanční správy se jeví jako přiměřená, a to zejména s ohledem na skutečnost, že žalovaný Finanční úřad pro Plzeňský kraj nebyl účastníkem řízení ve věci sp. zn. 30 Af 63/2016, na jehož základě bylo nezbytné opravu v registru provést, přičemž je z povahy věci zřejmé, že provedení opravy ve veřejném rejstříku musí projít určitým vnitřním schvalovacím procesem. Nejvyšší správní soud však v této souvislosti zdůrazňuje, že posouzení termínu „bez zbytečných průtahů“ ve smyslu § 7 odst. 1 daňového řádu může v kontextu jiných případů představovat jinou lhůtu, a je tak třeba trvat na tom, aby orgány finanční správy postupovaly v obdobných případech s nejvyšším urychlením.

[11] Nejvyšší správní soud rovněž nepřisvědčil námitce, že krajský soud nesprávně vyčíslil náhradu nákladů řízení, neboť odečtením míry neúspěchu stěžovatelky od míry jejího úspěchu částečně přiznal náhradu nákladů řízení i žalované, což je v rozporu s usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 - 47. Podle Nejvyššího správního soudu odečtením procentní míry neúspěchu stěžovatelky od procentní míry jejího úspěchu totiž krajský soud žalovanému žádnou náhradu nákladů řízení nepřiznal. Žalovaný je sice povinen na základě popsané matematické operace nahradit stěžovatelce menší část nákladů, sám však nárok na žádné plnění od stěžovatelky nezískal.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[12] Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[13] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 téhož zákona. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal. Nejvyšší správní soud proto rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. května 2019

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu